

**АНАЛИЗА ПОДАТАКА ОПШТИНЕ СЕНТА ОД 2015-2019.
ГОДИНЕ И УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД СА ДРУГИМ СУСЕДНИМ
ОПШТИНАМА**

Јун, 2021. године

САДРЖАЈ:

1. Преглед извода из листе индикатора одрживостиза за потребе израде плана развоја

2. Анализа података у општини Сента и упоредни преглед разних индикатора са другим суседним општинама

Закључна разматрања

СТРУКТУРА ИНДИКАТОРА ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА

Приказани индикатори ће бити груписани кроз три групе:

- 1) Локални економски/привредни развој
- 2) Друштвени развој и квалитет живота
- 3) Урбани развој и заштита животне средине/комуналне делатности

<i>Локални економски/привредни развој</i>		
	Индикатори	Извор података
Број привредних друштава и предузетника	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Број привредних друштава/ предузетника ▪ Број привредних друштава/ предузетника на 1000 становника ▪ Стопа настанка привредних друштава/ предузетника ▪ Број новооснованих привредних друштава/ предузетника ▪ Број брисаних/угашених привредних друштава/ предузетника ▪ Стопа брисања/гашења привредних друштава/ предузетника 	<i>Аналитички сервис ЈЛС; АПР мапе подстицаја и развоја; Девинфо – профили општина (РЗС)</i>
Пословање привредних друштава и предузетника	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Укупни пословни приходи прив.друштава/ предузетника ▪ Пословни приходи по прив. друштву/ по предузетнику ▪ Нето добитак привредних друштава/ предузетника ▪ Број прив. друштава/ предузетника са нето добитком ▪ Нето губитак привредних друштава/ предузетника ▪ Број прив. друштава/ предузетника са нето губитком ▪ Укупна средства привредних друштава/ предузетника ▪ Капитал привредних друштава/ предузетника ▪ Губитак привредних друштава/ предузетника ▪ Број привредних друштава/ предузетника са губитком изнад висине капитала прив. друштава/ предузетника ▪ Укупан број извозника 	<i>Аналитички сервис ЈЛС; АПР мапе подстицаја и развоја</i>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Број извозника, као % укупног броја активних привредних субјеката ▪ Укупан извоз ▪ Укупан број увозника ▪ Број увозника, као % укупног броја активних привредних субјеката ▪ Укупан увоз ▪ Суфицит/дефицит ▪ Покривеност увоза извозом ▪ Обим спољнотрговинске размене ЈЛС ▪ Годишње стопе раста извоза ▪ Годишње стопе раста увоза	
--	---	--

Запосленост	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Укупан број запослених ▪ Број запослених код привредних друштава ▪ Број запослених код предузетника ▪ Запослени у правним лицима, као % укупног броја запослених ▪ Приватни предузетници и запослени код њих, као % укупног броја запослених ▪ Регистровани индивидуални пољопривредници, као % укупног броја запослених ▪ Структура запослености по делатностима као % укупног броја запослених 	<i>РСЗ-Општине и региони у РС; Аналитички сервис ЈЛС; Девинфо – профили општина (РЗС)</i>
Незапослена лица	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Укупан број незапослених лица ▪ Незапослена лица на 1000 становника ▪ Незапослене жене, као % незапослених лица ▪ Незапослена лица која први пут траже запослење, као % незапослених лица ▪ Квалификациона структура незапослених лица ▪ Структура незапослених лица по старости ▪ Корисници новчане накнаде ▪ Корисници новчане накнаде, као % незапослених лица 	<i>РСЗ-Општине и региони у РС; Аналитички сервис ЈЛС; Девинфо – профили општина (РЗС)</i>
Просечна зарада, пензије	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Просечне зараде без пореза и доприноса, по запосленом (РСД) ▪ Број корисника пензија ▪ Број корисника пензија, као % укупног становништва ▪ Просечан износ пензије 	<i>РСЗ-Општине и региони у РС, Статистика запослености и зарада, саопштење, Аналитички сервис ЈЛС; Девинфо – профили општина (РЗС)</i>
Остварене инвестиције	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Остварене инвестиције у нова основна средства, по карактеру изградње ▪ Остварене инвестиције у нова основна средства, по делатностима 	<i>РСЗ-Општине и региони у РС</i>
Подстицаји регионалног развоја	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Укупни подстицаји регионалног развоја према наменама ▪ Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти корисника ▪ Укупни подстицаји регионалног развоја према реализаторима ▪ Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти финансијског подстицаја 	<i>АПР мапе подстицаја и развоја</i>
Број туриста	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Укупан број туриста ▪ Број ноћења ▪ Структура туриста 	<i>РСЗ-Општине и региони у РС</i>
Пољопривреда	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Процент запослених у пољопривреди у односу 	<i>РСЗ-Општине и региони у</i>

	<p>на укупну запосленост</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Процент инвестиција у пољопривреди у односу на укупне инвестиције ▪ Број пољопривредних газдинстава ▪ Број пољопривредних газдинстава, као % укупног броја домаћинстава ▪ Број пољопривредних газдинстава на 100 становника ▪ Економска величина пољопривредних газдинстава ▪ Економска величина пољопривредних газдинстава по газдинству ▪ Коришћено пољопривредно земљиште по годишњој радној јединици ▪ Коришћено пољопривредно земљиште ▪ Коришћено пољопривредно земљиште, као % укупне површине општине ▪ Коришћено пољопривредно земљиште по газдинству ▪ Структура коришћеног пољопривредног земљишта ▪ Број говеда, оваца и коза по хектару ливада и пашњака ▪ Број говеда, оваца, коза, свиња, живине ▪ Број трактора ▪ Број трактора на 100 газдинстава ▪ Број на 100 ха коришћеног пољопривредног земљишта 	<p><i>РС; Аналитички сервис ЈЛС, Попис пољопривреде</i></p>
<p>Финансијски показатељи општине</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Укупни приходи/ Укупни приходи по становнику ▪ Изворни и уступљени приходи ▪ Степен самофинансирања ЈЛС ▪ Финансијска аутономија ЈЛС ▪ Текући приходи/Текући приходи по становнику ▪ Приходи од пореза/Приходи од пореза по становнику ▪ Приходи од трансфера од других нивоа власти/Приходи од трансфера по становнику ▪ Приходи од донација/Приходи од донација по становн. ▪ Примања од продаје нефинансијске имовине ▪ Примања од задуживања и продаје финанс.имовине ▪ Укупни расходи/Укупни расходи по становнику 	<p><i>Консолидовани завршни рачуни ЈЛС; Аналитички сервис ЈЛС, хттпс://рсјп.гов.рс/јлс-база</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Оперативни расходи/Оперативни расходи по становнику ▪ Капитални расходи/Капитални расходи по становнику ▪ Текући расходи/Текући расходи по становнику ▪ Субвенције ▪ Расходи за донације, дотације и трансфере ▪ Расходи за дотације невладиним организацијама ▪ Буџетски суфицит/дефицит ▪ Јавни дуг ЈЛС ▪ Задуженост по становнику	
--	--	--

Друштвени развој и квалитет живота

Индикатори	Извор података
Основни демографски подаци	<i>Аналитички сервис ЈЛС; Девинфо – профили општина (РЗС), Попис становништва, домаћинства и станова у Републици Србији 2002, 2011, Општине и региони у РС- процењен укупан број становника, Републички завод за статистику</i>
Образовна структура становништва	<i>Попис становништва, домаћинства и станова у Републици Србији 2002, 2011, Општине и региони у РС, РЗС</i>

	▪ Учесће неписмених у укупном становништву старости 10 и више година према полу и типу насеља, (%)	
--	--	--

Урбани развој и заштита животне средине/комуналне делатности		
Индикатори		Извор података
Основни подаци/саобраћај и телекомуникације	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Површина, Број насеља ▪ Густина насељености- број становника на км² ▪ Дужина путева у км и по км² ▪ Путнички аутомобили укупно и на 1000 становника ▪ Телефонски претплатници укупно и на 1000 становника ▪ Процент инвестиција у области саобраћаја у односу на укупне инвестиције 	<i>Аналитички сервис ЈЛС; Девинфо – профили општина (РЗС), Општине и региони у РС-, Републички завод за статистику</i>
Заштита животне средине-водоснабдевање и одвођење отпадних вода	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дужина водоводне мреже ▪ Испоручене воде за пиће, хиљ.м³ ▪ Домаћинства прикључена на водоводну мрежу ▪ Процент домаћинстава прикључених на водоводну мрежу ▪ Дужина канализационе мреже ▪ Испуштене отпадне воде у системе за одвођење отпадних вода, хиљ.м³ ▪ Пречишћене отпадне воде, хиљ.м³ ▪ Процент пречишћене отпадне воде на систему одвођења ▪ Домаћинства прикључена на канализациону мрежу ▪ Процент домаћинстава прикључених на систем одвођења отпадних вода/ канализацију 	<i>Аналитички сервис ЈЛС; Девинфо – профили општина (РЗС), Општине и региони у РС-, Републички завод за статистику</i>
Грађевинарство	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Вредност изведених радова, укупно, по становнику ▪ Вредност изведених радова-новоградња, укупно, по становнику ▪ Број и површина изграђених станова ▪ Изграђени станови на 1000 становника ▪ Процент инвестиција у грађевинарству у односу на укупне инвестиције 	<i>Аналитички сервис ЈЛС; Девинфо – профили општина (РЗС), Општине и региони у РС-, Републички завод за статистику</i>

1. Преглед извода из листе индикатора одрживости

У табели су приказани индикатори одрживог развоја из области заштите животне средине, економског развоја, квалитета живота односно друштвених делатности и пољопривреде. Табеларни приказ наведених индикатора представља извод из укупне листе индикатора која ће бити саставни део документа Акционог плана за спровођење Развојног плана. Избор индикатора је вршен на основу доступности званичних података на годишњем нивоу.

Индикатори који се користе за годишње праћење и извештавање су одабрани са званичне листе индикатора Националне Стратегије одрживог развоја Републике Србије. У нашој општини ова листа индикатора допуњена је са додатним скупом индикатора која су сигнификантна.

Индикатор	Извор верификације	Подаци за 2015	Подаци за 2016	Подаци за 2017	Подаци за 2018	Подаци за 2019	Тренд	Циљ
Број домаћинстава прикључених на канализациону мрежу	<i>Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији</i>	6868	6874	6874	6874	6874 (73,20%)	Позитиван учинак	↗
Број домаћинстава прикључених на водоводну мрежу	<i>Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији.</i>	8099	8195	8195	8195	8195 (87,30%)	Позитиван учинак	↗
Процент становништва преко 65 година старости	<i>Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2002, 2011.; Публикација – годишњак Општине у Републици Србији процењен укупан број становника, Републички завод за статистику</i>	20,00	20,30	20,60	20,90	21,10	Негативан учинак	↓
Процент становништва до 18 година старости	<i>Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2002, 2011.; Публикација – годишњак Општине у Републици Србији процењен укупан број становника, Републички завод за статистику</i>	17,90	17,90	17,80	17,70	17,60	Негативан учинак	↗
Испоручене воде за пиће хиљ. m³	<i>Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији</i>	973	882	758	846	825	Негативан учинак	↗

Број незапослених годишњи просек	<i>РСЗ публикација – годишњак Општине у Републици Србији; Национална служба за запошљавање, НСЗ</i>	1019	1240	1171	1001	940	Позитиван учинак	↓
---	---	------	------	------	------	-----	------------------	---

Индикатор	Извор верификације	Подаци за 2015	Подаци за 2016	Подаци за 2017	Подаци за 2018	Подаци за 2019	Тренд	Циљ
Процент запослених у пољопривреди у односу на укупну запосленост	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији	1,60	1,40	1,20	1,10	1,1	Негативан учинак	→
*Просечан принос, т/ха, у производњи пшенице	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији			4,7	5,5	5,1	Позитиван учинак	↗
*Просечан принос, т/ха, у производњи кукуруза	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији			4,7	9,0	8,8	Позитиван учинак	↗
*Принос, т/ха, у производњи индустријског биља (шећерна репа и сунцокрет)	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији			Шећерна репа 47,2 Сунцокрет 2,5	Шећерна репа 48,5 Сунцокрет 3,1	Шећерна репа 54,9 Сунцокрет 3,4	Позитиван учинак	↗

* Приказане вредности за индикаторе, просечан принос у производњи пшенице, кукуруза, шећерне репе и сунцокрета, за период 2016-2018 односи се на регион Војводине из разлога што РСЗ од 2014. године ове индикаторе прати за ниво статистичког региона.

Општина	Област	Степен развијености	Назив индикатора	Јединица мере	2012
Сента	Севернобанатска област	I група (изнад републичког просека)	01. Број пољопривредних газдинстава	Број	1783
			02. Број пољопривредних газдинстава, као % укупног броја домаћинстава	%	19
			04. Економска величина пољопривредних газдинстава	ЕУР	28.417.445
			16. Чланови газдинства и стално запослени на газдинству по газдинству	Број	2,1
			23. Коришћено пољопривредно земљиште по годишњој радној јединици	Хектар, ха	9,8
			24. Број условних грла по годишњој радној јединици	Број	5,9
			25. Економска величина пољопривредних газдинстава по годишњој радној јединици	ЕУР	13217
			26. Расположено пољопривредно земљиште	Хектар, ха	23191
			28. Расположено пољопривредно земљиште по газдинству	Хектар, ха	13
			29. Коришћено пољопривредно земљиште	Хектар, ха	20990
			32. Коришћено пољопривредно земљиште по газдинству	Хектар, ха	11,8
			33. Наводњавано земљиште, као % коришћеног пољопривредног земљишта	%	7,3
			34. Земљиште узето у закуп, као % коришћеног пољопривредног земљишта	%	49,9
			38. Број говеда	Број	7253
			39. Број оваца	Број	8582
			40. Број коза	Број	479
			41. Број свиња	Број	24602
42. Број живине	Број	34642			
43. Број властитих двоосовинских трактора	Број	1617			

Просечна зарада без пореза и доприноса по запосленом бележи сталан раст али је то још увек испод републичког просека, што се види из следећег дијаграма.

Показатељи који прате кретање броја становника, квалитет живота указују на пад наталитета, а такође је константан раст броја становника старијих од 65 година живота. Остали показатељи су на истом или приближном нивоу у односу на претходно посматрани период. **Пројектован број становника у општини Сента према РСЗ за 2041. годину је 18 599.**

Назив индикатора	Јединица мере	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Тренд
Број становника	Број	23329	23125	22933	22705	22490	22302	22100	21876	21630	↓

Индикатори који приказују вредности у области економског развоја указују на зависност укупног привредног система од прерађивачке индустрије. Процент укупних инвестиција по делатностима у нова основна средства у нашој општини је највећи у прерађивачкој индустрији 65%, затим 11% у делатност трговина на велико и мало.

Ова тврдња се доказује и кроз индикаторе процентуалног учешћа броја запослених по делатностима (у следећој табели су изабрани само делатности са највећим бројем запослених у процентима од укупног броја запослених у општини) :

Назив индикатора	Јединица мере	Вредност индикатора				
		2015	2016	2017	2018	2019
Број запослених	Број	6989	6732	6794	7350	7591
Запослени у правним лицима, као % укупног броја запослених	%	80,1	79,3	79,4	81,4	82,4
Приватни предузетници и запослени код њих, као % укупног броја запослених	%	11,8	12,5	12,6	11,5	11
Регистровани индивидуални пољопривредници, као % укупног броја запослених	%	8,1	8,3	8	7,1	6,6

од тога:

Назив индикатора	ј. м.	Вредност индикатора								
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Број запослених у прерађивачкој индустрији, као % укупног броја запослених	%	22,7	22	17,4	16,9	26,4	31,6	33	40	41,5
Број запослених у трговини на велико и мало и поправци моторних возила, као % укупног броја запослених	%	13,5	14,8	18	17,6	21,9	17,6	16,9	13,5	13,6
Број запослених у државној управи и обавезном социјалном осигурању, као % укупног броја запослених	%	3,9	4,3	4,1	4,5	5,5	5,2	5,5	5,1	4,7
Број запослених у образовању, као % укупног броја запослених	%	11,9	12,4	12,3	11,5	9,3	9,2	8,8	7,8	7,4
Број запослених у здравственој и социјалној заштити, као % укупног броја запослених	%	11,5	11	10,8	10,1	9,7	10,1	10	9,2	8,7

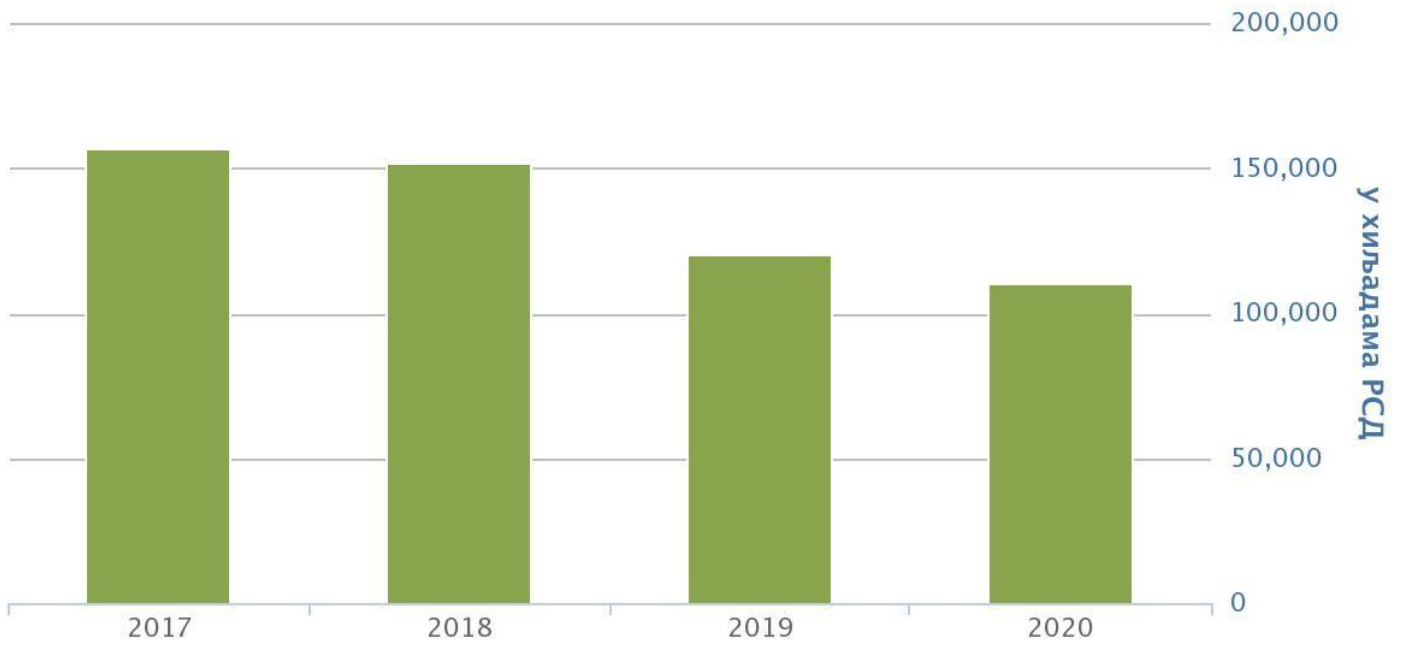
У општини Сента по подацима републичког завода за статистику за 2019. годину укупно је запослено 7591 (од овог броја су 6255 запослени у правним лицима, 501 запослени у пољопривреди, и 835 приватни предузетници). У прерађивачкој индустрији запослено 3150 лице (која је највећим делом прехранбена индустрија) и заједно чине преко 41,5 % од укупно запослених.

Што се тиче броја незапослених, он се налази на сличном нивоу, мада бележи благи пад у односу на ранији период, међутим важно је нагласити да број незапослених представља званичан податак Националне службе за запошљавање, односно то су она лица која се налазе на евиденцији НСЗ.

У пољопривредној производњи ратарских култура бележи се раст по питању приноса у 2018. и 2019. години, а такође је присутно да су резултати константно изнад републичког просека. Кроз Делатност пољопривреде у стратегији треба издвојити као посебна област и препорука је да се настави са реализацијом приоритета из исте.

Укупни подстицаји регионалног развоја према нивоу територијалног усмеравања

Сента

Агенција за привредне регистре

**Укупни подстицаји регионалног развоја према нивоу територијалног усмеравања у
изабраним општинама**

у хиљ. РСД

Општина Сента

	2017	2018	2019	2020
01. Општине - подстицаји усмерени на ниво општине	156.987	152.136	119.942	110.002
Укупно	156.987	152.136	119.942	110.002

Општина Кањижа

	2017	2018	2019	2020
01. Општине - подстицаји усмерени на ниво општине	370.393	583.266	912.552	618.813
Укупно	370.393	583.266	912.552	618.813

Општина Бачка Топола

	2017	2018	2019	2020
01. Општине - подстицаји усмерени на ниво општине	167.493	250.901	450.255	575.346
Укупно	167.493	250.901	450.255	575.346

Општина Ада

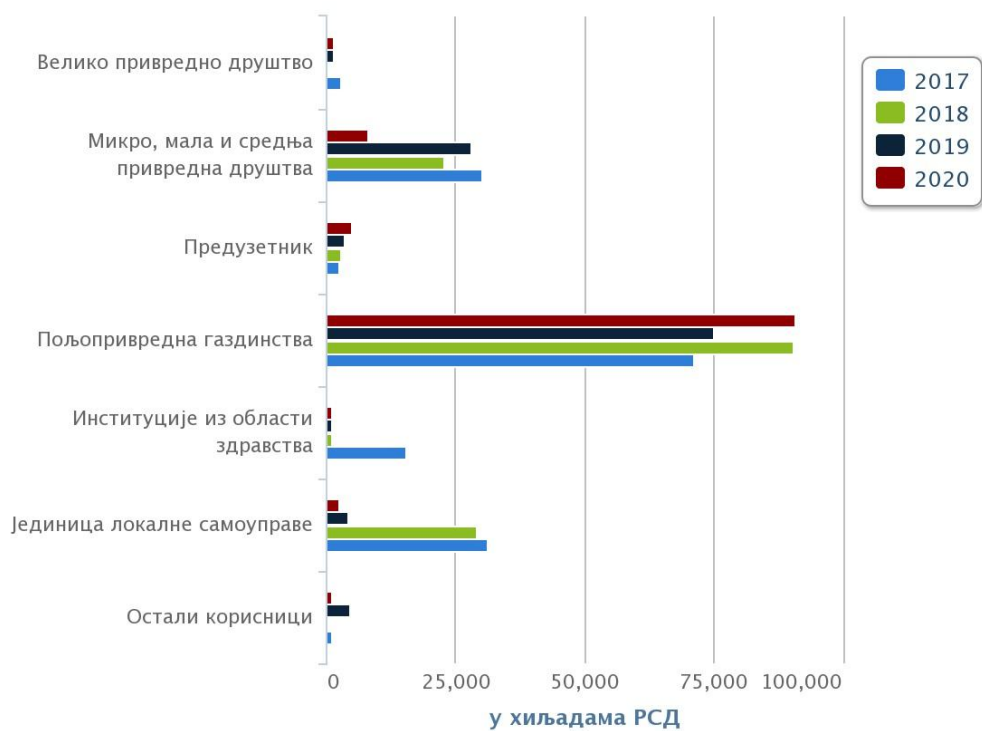
	2017	2018	2019	2020
01. Општине - подстицаји усмерени на ниво општине	149.153	128.067	148.971	322.659
Укупно	149.153	128.067	148.971	322.659

Општина Бечеј

	2017	2018	2019	2020
01. Општине - подстицаји усмерени на ниво општине	253.136	371.175	273.686	305.971
Укупно	253.136	371.175	273.686	305.971

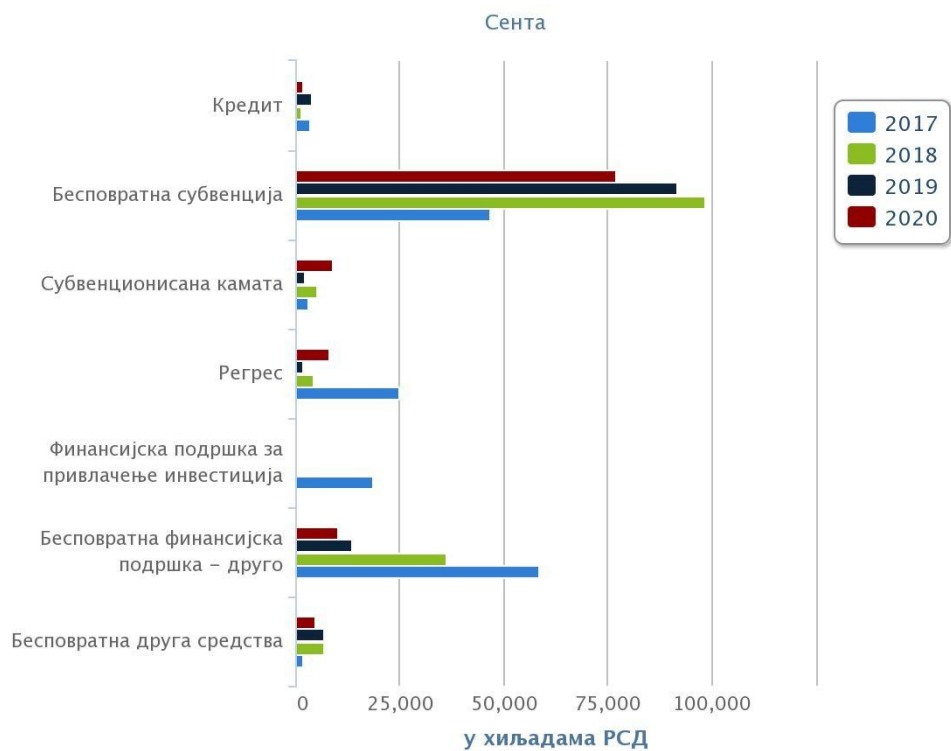
Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти корисника

Сента

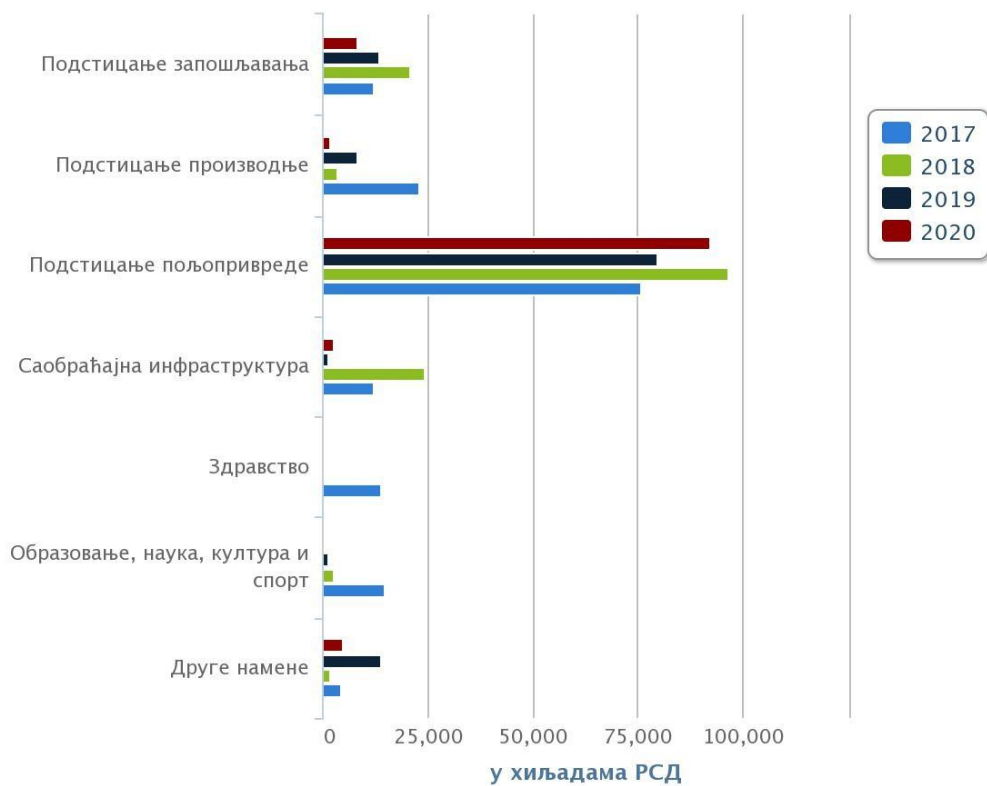
Агенција за привредне регистре

Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти финансијског подстицаја

Укупни подстицаји регионалног развоја према наменама

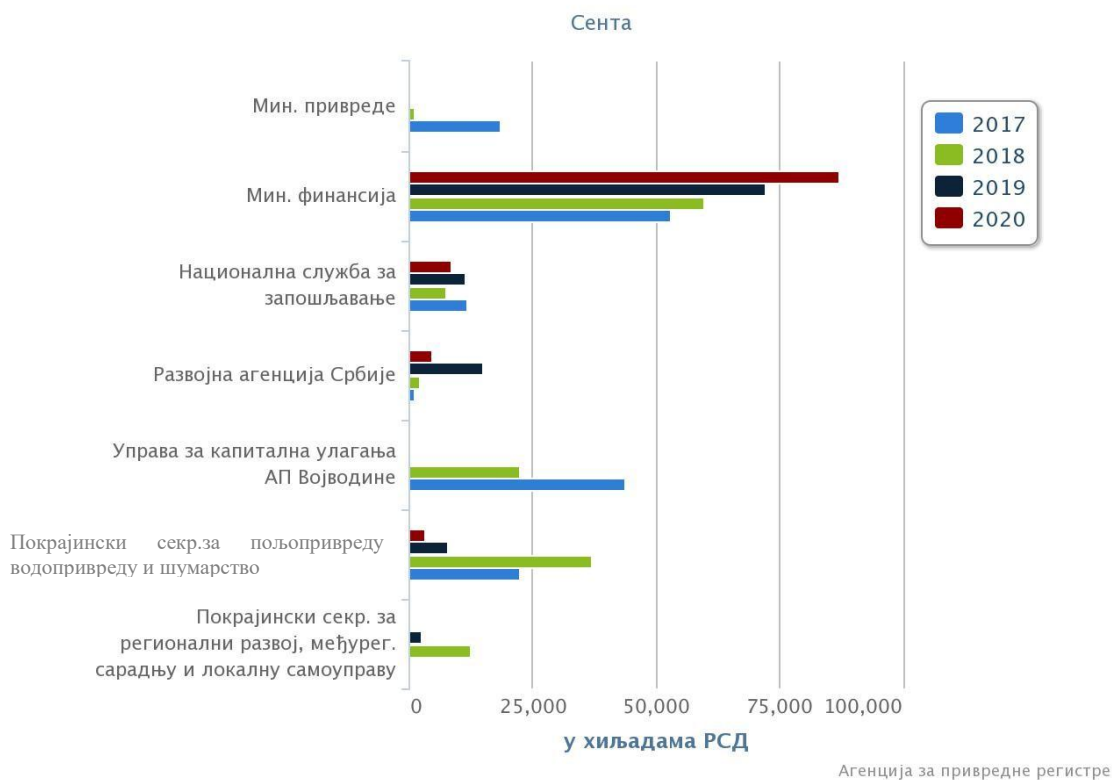
Сента

Агенција за привредне регистре

Укупни подстицаји регионалног развоја према реализаторима

Од укупно 136 пројекта, планираних и наведених претходном стратегијом су 93 укупно реализована, која представља 68% успешности остварења Стратегија развоја Општине Сента 2014-2020.

Закључна разматрања

Потребно је систематски пратити реализацију стратегије те на годишњем нивоу прикупљати податке. Такође важно би било годишње радити кратак извештај/анализу који ће убудуће омогућити релевантним субјектима лакше дефинисање приоритетних пројеката приликом планирања програмског буџета за наредну годину. Пошто ће у наредним годинама обавеза локалне самоуправе бити извештавање о реализацији Плана развоја односно средњерочног плана развоја ЛС, верујемо да ће се тиме обезбедити институционално систематско праћење реализације стратешких односно планских докумената.

Важно је нагласити, да је у априлу 2021. године, била покренута процес израде Плана развоја локалне самоуправе, у складу са Законом о планском систему РС. Поред тога морамо истаћи да је овај посао требао бити урађен током 2020. године али због пандемије вируса covid-19 то није било могуће, средства за израду Развојних планова добијена на конкурсју нису била исплаћена.

Применом наведеног Закона на нивоу локалне самоуправе тј. Израдом Плана развоја локалне самоуправе и његовог средњерочног плана у великој мери ће се допринети изградњи система у којем ће наведени стратешки документ у потпуности бити интегрисани са редовним општинским радним процедурама.

Систем управљања треба прецизно да идентификује носиоце одговорне за имплементацију појединих активности и да пружи прецизно дефинисана овлашћења и одговорности свих шефова одељења за спровођење тог интегрисаног процеса у разумном временском року, као и интеграцију акционог плана и стратешког документа са плановима, пројектима и активностима свих јавних и приватних институција које су укључене као главни носиоци имплементације Плана развоја локалне самоуправе (различите институције, органи јавне управе, јавна предузећа итд).